

Yttrande angående Uppdrag från kommunstyrelsen om medel ur utvecklingsfonden till de mest utsatta skolorna

Yttrande angående Uppdrag från kommunstyrelsen om medel ur utvecklingsfonden till de mest utsatta skolorna.

Göteborgs stad har fått skarp kritik både ifrån Skolverket 2006 och Skolinspektionen 2012. Kritiken har baserats på stora brister i likvärdighet både inom och mellan stadsdelar samt en bristande individanpassning.

För att möta detta har det tilldelats tillfälliga budgetmedel till de 11 grundskolor som uppvisat lägst resultat. Vi anser att det är ett svaghetstecken att möta en strukturell problematik med temporära insatser. En bristande individanpassning avhjälpas inte med insatser på ett fåtal skolor. Inte heller likvärdigheten åtgärdas.

Kommunstyrelsen har visat intresse för, och följt upp resultaten i skolorna, något som kan liknas vid ett centralt ansvar. Center för skolutveckling har använts som en resurs för skolornas eget arbete med kunskapsspridning och erfarenhetsutbyte. Undervisningen har utgått från elevers skilda behov och eleverna har fått mer riktat stöd. Läxhjälp och lovskola har erbjudits och använts. Vidare har närvaron följts upp betydligt bättre och insatser har satts in. Dessutom har satsningen som Alliansregeringen gjorde på språkutvecklande arbetssätt, och som, trots mycket goda resultat, inte fick någon fortsättning i Göteborg använts på dessa skolor med fortsatt framgång. Det som alltså är mycket positivt är att utifrån de resultat som ändå uppnåtts på de utvalda skolorna bevisar att de förslag vi i Alliansen i Göteborg länge har lagt, verkligen ger effekt.

Det grundläggande problemet är således inte att satsningen på de 11 skolorna genomförts. Det är att inte alla skolor får samma möjlighet. Det behövs ett helhetsgrepp för hela grundskolan i Göteborg som baseras på långsiktigt strukturerat arbete. Vår huvudkritik har varit att skolan i Göteborg är underfinansierad och den kvartstår. Först då kan vi komma tillrätta med bristerna i likvärdighet och individanpassning.

Göteborgs Stad

Stadsledningskontoret

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2014-09-15
Diariennr 0666/13
Repronr 255/2014

Välfärd och Utbildning

Avdelningen för Utbildning, Barn och Unga, Folkhälsa
Rickard Callenmyr
Telefon 031 - 368 00 95
E-post: rickard.callenmyr@stadshuset.goteborg.se

Uppdrag från kommunstyrelsen om medel ur utvecklingsfonden till de mest utsatta skolorna

---

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen:

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande antecknas som delrapport beträffande medel till elva skolor läsåret 2013/2014.

Sammanfattning

Stadsledningskontoret har fått i uppdrag från Kommunstyrelsen att följa upp hur medel ur utvecklingsfonden till de mest utsatta skolorna har använts. Mellan år 2013 och 2014 har sju skolor ökat fem procentenheter eller mer för andelen elever med Godkänt i alla ämnen, tre skolor har oförändrad andel och en skola har minskat andelen elever med Godkänt i alla ämnen. Andelen pojkar med Godkänt i alla ämnen har ökat på samtliga skolor utom en där andelen är oförändrad. Andelen flickor med Godkänt i alla ämnen ökar på fem skolor, minskar på två och är oförändrad på fyra skolor.

Det är gott om goda exempel från de elva skolorna som lämpar sig väl för kunskapsspridning till hela Göteborg. Stadsledningskontoret vill särskilt lyfta fram framgångarna med språkutvecklande arbetssätt och det fokus på närvaroarbete de elva skolorna har haft under perioden. Närvaroarbetet genomförs och kan genomföras på olika sätt men det viktigaste budskapet är vikten av skolans förhållningssätt; vi tolererar inte frånvaro.

En strategi för att skaffa och behålla de bästa lärarna och rektorerna samt få dem att ta itu med de största utmaningarna, är att koppla löneverktyget till lärares och rektorers karriärvägar. Löneverktyget är bara *ett* sätt att rekrytera och behålla rektorer och lärare. Den kultur och arbetsmiljö som en skola har, är inte bara viktig för elevers motivation och lärande, den är också avgörande för personalens engagemang, lärande och trivsel. En dynamisk inre lärande organisation tillsammans med erfarenhetsutbyten och jämförelser med andra skolor är en framgångsrik modell för hur skolor utvecklar både kunskap och motivation hos lärare och rektorer.

Stadsledningskontoret vill betona behovet av kontinuitet för skolorna, både för nyckelpersoners kvarvarande samt möjligheterna att genomföra sitt uppdrag.

Barnperspektivet

Satsningen på de elva skolorna ryms inom ramen för arbetet för att skapa en likvärdig skola för Göteborgs alla barn och unga.

Jämställdhetsperspektivet

Elevernas resultat sorteras och analyseras per kön för att uppmärksamma eventuella skillnader och orsaker till skillnader för att hitta framtida utvecklingsinsatser.

Mångfaldsperspektivet

Satsningen på de elva skolorna ryms inom ramen för arbetet för att motverka segregationen och underlätta för människor med utländsk bakgrund att bli en självklar del i samhället.

Miljöperspektivet

Stadsledningskontoret har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån detta perspektiv.

Omvärldsperspektivet

Stadsledningskontoret har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån detta perspektiv.

Ärendet

Kommunstyrelsen fattade beslut 2013-03-06 om att avsätta medel ur utvecklingsfonden till de mest utsatta skolorna i Göteborg enligt yrkande från S, MP och V.

Bakgrund

I yrkandet från S, MP och V konstateras att försämrade kunskapsresultat och minskad likvärdighet är en del av en nationell trend, som blir särskilt tydlig i de större städerna. Kommunstyrelsen beslutade i mars 2013 att avsätta 29,2 miljoner av de 70 miljoner kronor som fullmäktige beslutat ska användas för de mest utsatta skolorna. Under 2014 fortsätter satsningen med samma tilldelning av medel som under 2013.

Stadsledningskontoret fick i uppdrag från kommunstyrelsen att månatligen följa upp hur medel ur utvecklingsfonden till de mest utsatta skolorna har använts samt skapa arbetsformer med de involverade skolorna som främjar erfarenhetsutbyte och kunskapsspridning av metoder och arbetssätt i staden. Tidigare uppföljningar har skett i ordinarie uppföljningssystem i uppföljningsrapporter samt genom muntliga föredragningar. Den senaste muntliga föredragningen var i kommunstyrelsen 2014-05-28 och handlade bland annat om betygsprognosen för läsåret 2013/14. De färdiga preliminära betygsresultaten skickades via e – post 2014-06-16.

Betygsresultat - de elva skolorna med medel ur utvecklingsfonden

Årskurs 9

Andel G i alla ämnen - Genomsnittligt meritvärde - Behörighet Yrkesprogram

Skola	G ALLA ÄMNE N %		MERITVÄRDE		BEHÖRIGHET YRKES %	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014
ISG Gårdstensskolan	20,6	45,5	169,9	188,0	46	58,2
Lövgårdesskolan	34,4	38,8	157,2	166,4	60,9	64,2
Nytorpsskolan	40,8	47,7	167,8	181,3	53,9	55,4
Vättleskolan	35	25,4	172,9	127,0	53,3	39,0
Bergsjöskolan	18,2	34,2	145,4	163,1	42,4	46,1
Sandeklevsskolan	32,4	29,5	168,1	161,5	50	44,3
Utmarksskolan	45,7	48,6	181,9	164,5	55,7	52,8
Tynneredsskolan	54,8	65,8	199	212,9	76,3	75,0
Jättstensskolan	43,1	66,7	175,1	218,9	58,8	80,0
Ryaskolan	21,4	29,4	137,8	144,1	31	39,2
Sjumilaskolan	20,5	39,1	159,7	165,8	61,5	50,0
GÖTEBORG	65,4	68,8	204,5	213,5	79,4	80,4

Mellan år 2013 och 2014 har sju skolor ökat fem procentenheter eller mer för andelen elever med Godkänt i alla ämnen, tre skolor har oförändrad andel och en skola har minskat andelen elever med Godkänt i alla ämnen.

Sju skolor har förbättrat sitt genomsnittliga meritvärde med mer än 8 poäng, två skolor har ungefär samma meritvärde och två skolor minskar i genomsnittligt meritvärde. Nytt för i år är att betyget i ett modernt språk inom ramen för språkvalet får läggas till som ett sjuttonde betyg vid beräkningen av meritvärdet vid urvalet till gymnasieskolan.

Behörigheten till gymnasieskolan har olika behörighetsnivåer och behörigheten till yrkesprogram är den lägsta behörighetsnivån. Tre av skolorna har ökat behörigheten med fem procentenheter eller mer, fem skolor har ungefär samma andel behöriga och tre skolor har minskad andel behöriga till yrkesprogram.

Nått målen i samtliga ämnen åk 9 Vt 2013 och Vt 2014 per kön

Skola	Flicka 2013	Flicka 2014	Pojke 2013	Pojke 2014	Totalt 2013	Totalt 2014
ISG Gårdstensskolan	8	48,0	28,9	43,3	20,6	45,5
Lövgårdesskolan 4-9	38,9	35,3	28,6	42,4	34,4	38,8
Nytorpsskolan 4-9	43,2	43,8	37,5	51,5	40,8	47,7
Vättleskolan 4-9	36	17,9	34,3	32,3	35	25,4
Bergsjöskolan 7-9	25	48,6	11,8	22,0	18,2	34,2
Sandeklevsskolan 7-9	31,6	13,8	33,3	43,8	32,4	29,5
Utmarksskolan	54,3	51,4	37,1	45,9	45,7	48,6
Tynneredsskolan	64,9	66,7	48,2	64,7	54,8	65,8
Jättstensskolan F-9	45,2	61,9	40	70,8	43,1	66,7
Ryaskolan F-9	17,6	29,2	24	29,6	21,4	29,4
Sjumilaskolan F-9	38,1	48,3	0	31,4	20,5	39,1
GÖTEBORG	69,3	70,3	61,7	67,4	65,4	68,8

Andelen pojkar med Godkänt i alla ämnen har ökat på samtliga skolor utom en där andelen är oförändrad. Andelen flickor med Godkänt i alla ämnen ökar på fem skolor, minskar på två och är oförändrad på fyra skolor.

Årskurs 6

Andel Godkänt i alla ämnen åk 6		
Skola	2013	2014
Gårdstensskolan 4-9	10,6	25
Lövgärdesskolan 4-9	17,5	31,6
Nytorpsskolan 4-9	34,4	38,2
Vättleskolan 4-9	30,4	46,4
Bergsjöskolan F-6	28,1	25
Sandeklevsskolan F-6	42,3	31,6
Utmarksskolan	37,7	46,9
<i>Tynneredskolan 7-9</i>		
Jättstensskolan F-9	82,5	73,1
Ryaskolan F-9	55,9	37,5
Sjumilaskolan F-9	33,3	36,2
GÖTEBORG	72,5	73,6

Förra året infördes betyg i årskurs 6 varför 2014 är första året som det är möjligt att göra jämförelser mellan år för andel Godkänt i alla ämnen för åk 6. Fyra av skolorna ökar andelen med godkänt i alla ämnen, tre skolor minskar och tre skolor har ungefär lika stor andel som föregående år. Tynneredsskolan saknar elever i årskurs 6. Variationen på antal elever är stor mellan skolorna. Sandeklevsskolan hade exempelvis 19 elever 2014 i åk 6 och Jättstensskolan hade 67 elever.

Analys och kommenterar av betygsresultat

Bakgrundsfaktorer och förutsättningar varierar stort mellan olika årskullar på flera av skolorna. En del skolor påpekar att jämförelser med föregående års motsvarande årskurser därför kan vara vanskliga att göra på ett rättvisande sätt. De resurser som särskilt riktats för kompensatoriska åtgärder och som man på skolan upplever som framgångsrika syns exempelvis därför inte i betygsstatistiken. Vättleskolan är den skola som minskar andelen godkända elever i alla ämnen och lyfter förklaringen om stora variationer i årskullar. Vättleskolan påpekar också att nuvarande årskurser har stora variationer samt att man ser positiva resultat i lägre årskurser. Vid tolkningen av förändringar mellan år är det också viktigt att ta hänsyn till antalet elever i årskursen eftersom det kan uppstå mycket stora svängningar i procent på grund av ett lågt elevantal.

En förändrad elevgrupp kan ses som huvudförklaring till Jätttestensskolans markanta ökning i andel godkända elever i alla ämnen. Svartedalsskolans resultat för år 9 2012 gjorde att skolan fick medel ur utvecklingsfonden. När Svartedalsskolan blev en F-6 skola följde medlen för Svartedalsskolans högstadielärover till Jätttestensskolan, vilka integrerades med Jätttestensskolans egna elever. Den enskilt viktigaste bakgrundsfaktorn till kunskapsresultat som brukar lyftas fram i forskningen, är föräldrarnas utbildningsnivå. Andelen föräldrar med eftergymnasial utbildning är 49 procent i Jätttestensskolan och för övriga skolor är andelen mellan 16 och 32 procent.

På de kommunala skolorna i Göteborg, ökar andelen pojkar med godkänt i alla ämnen med fem procentenheter. De elva skolornas resultat överensstämmer med den ökningen men i skolornas analys av sina resultat finns inga direkta förklaringar till ökningen. Ryaskolan har däremot tagit fram tänkbara förklaringar till varför flickorna i år 7-9 har en lägre måluppfyllelse än pojkarna; många nyanlända flickor saknar skolbakgrund, en del vårdnadshavare prioriterar inte utbildning för flickor så högt och många flickor har en tung arbetsbörda hemma där de ska hjälpa till med småsyskon och övriga hemmasysslor. Stadsledningskontoret har särskilt uppmanat stadsdelarna att fördjupa sig i frågan om pojkars och flickors resultat i bilagan till UR 3.

Andelen behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram har inte ökat i lika stor omfattning som andelen godkända i alla ämnen. En trolig förklaring till den måttfulla ökningen andelen behöriga, är att skolorna genom åren har prioriterat att eleverna blir behöriga till gymnasieskolan när de inte blivit godkända i alla ämnen.

Stadsledningskontoret skall skapa arbetsformer med de involverade skolorna som främjar erfarenhetsutbyte och kunskapsspridning av metoder och arbetssätt i staden. Under läsåret har Stadsledningskontoret tillsammans med Center för Skolutveckling sammankallat till möte där rektorerna har fått möjlighet att utbyta erfarenheter. De elva skolorna förklarar i hög utsträckning sina resultat med beskrivningar av insatser som de har genomfört. I nästa avsnitt följer exempel från de olika skolorna.

Exempel på insatser och arbetsmetoder

Insatserna som beskrivs är hämtade från olika skolor.

Kvantitativa insatser (fler lärare och fler timmar etc)

Utökad lärartäthet medför större möjligheter att differentiera undervisningen utifrån elevers skilda behov och att fler elever kan erbjudas mer riktat stöd, vilket gagnar deras kunskapsinhämtande.

Läxhjälp är ett effektivt stöd för elever som behöver extra undervisning, speciellt om läxhjälpen utförs av ordinarie lärare. Läxhjälpen fyller inte alltid bara en pedagogisk funktion, behovet av att interagera och socialisera med vuxna på olika plan är stort. Ungdomarna har ibland behov av generellt vuxenstöd och vanliga samtal. Ibland uppstår mycket värdefulla diskussioner som stundtals kan involvera hela gruppen som är klart givande för utvecklingen på fler plan.

En vanlig anledning till att elever saknar betyg i Idrott och hälsa är att de inte kan simma. En annan anledning är att enligt nya läroplanen ska orientering på högstadiet genomföras i ”främmande miljö” och detta kräver större kunskaper i orienteringen än tidigare. Med fler tillfällen till simträning och orientering ökar elevernas möjlighet att få betyg i Idrott och hälsa.

Flera erfarenheter från lovskola är mycket goda. När elever får möjlighet att intensivläsa ett ämne med mycket lärarstöd, har det positiv inverkan på betyget. Lovskolorna bidrar dels till att elever når kunskapskraven i olika ämnen, dels att nyanlända elever får såväl språkträning som möjlighet att intensivläsa olika kunskapsområden. Utvärderingar visar att eleverna är nöjda. Lärarna påpekar behovet av att förbättra förarbetet så att insatserna blir ännu mer individinriktade.

Satsning på skolbibliotek i syfte att få fler elever att bli läsare har lett till ökning av kunskapsnivå i svenskämnet. Detta som ett resultat av gruppen elever som tidigare inte läst böcker har börjat göra det i högre utsträckning.

Tillgång till fasta projektorer ökar möjligheterna att förändra lärarnas undervisning. Det är också enklare att erbjuda eleverna nya arbets- och redovisningsformer, vilket leder till högre motivation hos elever.

Språkutvecklande arbetsätt

Redan i uppföljningen av de elva skolorna hösten 2013 beskrevs kompetensutvecklingen av lärare i Reading to Learn som framgångsrik. Uppföljningen visar att metoden ger lärare konkreta verktyg för att stödja elevernas lärande och språkutveckling, inom alla ämnen. Metoden är framtagen för att främja alla elevers lärande, oavsett språklig bakgrund och kunskapsnivå. Forskning visar att de största förbättringarna ser man i de elevgrupper som skolan traditionellt sett haft svårt att lyckas med vilket gör de elva skolorna till en given målgrupp. I programmet ingår för- och eftertester, vilka visar att såväl elevernas läsförståelse som skrivförmåga ökar och att gapet mellan hög- och lågpresterande elever minskar.

Center för Skolutveckling genomförde under hösten 2013 utbildningar för mellan- och högstadielärare i Göteborg i Reading to learn - metoden. I Göteborg läsåret 14/15 medverkar tretton skolor i grundutbildningen och totalt med fortsättningsutbildningen är det nitton skolor som är med i läsårets satsning. Från de elva skolorna deltar Sandeklevskolan, Gårdstenskolan, Lövgårdesskolan, Nytorpskolan, Vättleskolan, Jättestenskolan, Ryaskolan och Sjumilaskolan.

Närvaro – och miljöarbete

Skolorna upplever att ett ökat fokus på ett systematiskt arbete för att öka närvaron, leder till en bättre studiemiljö. Några exempel på framgångsrika metoder:

En aktiv och ständigt pågående dialog med föräldrars respektive skolas ansvar och förväntningar på exempelvis närvaro.

Individuellt anpassad undervisning till elever som på grund av frånvaro kommit efter i skolarbetet och som har svårigheter att delta i den ordinarie undervisningen påvisar viss förbättring i måluppfyllelse. Den största vinsten är elevernas utveckling gällande social förmåga och tillit till vuxna. En annan effekt är att korridorskolket bland övriga elever i princip upphört.

Inrättande av rastvärdar bidrar till bättre närvaro och lugnare miljö i skolan. Avsättning av tid för ungdomspedagog att ta ett ökat ansvar för närvarorapporteringen har varit framgångsrik på flera sätt. Ungdomspedagogen går runt i klasserna varje dag och kontrollerar närvaron. Därefter ringer ungdomspedagogen vårdnadshavare till elever vars frånvaro inte är registrerad. Den olovliga frånvaron har minskat. Eleverna känner i större utsträckning att skolan följer upp eventuell frånvaro för att skolan bryr sig om deras säkerhet och deras studiemöjligheter. Genom telefonsamtalen uppnås tätare kontakt med vissa föräldrar, föräldrarna förstår närvarosystemet vilket öppnar för samtal om elevens skolsituation i stort. I samtalen får ungdomspedagogen reda på ny information som ger ökad förståelse. Detta blir extra viktigt när det ofta handlar om föräldrar som drar sig för att ta kontakt med skolan på grund av språkliga hinder eller av andra orsaker. Sammantaget hjälper detta till för att öka studiemotivationen för flera elever.

Ökade möjligheter för eleverna att vara med att påverka utformningen av klassrum har lett både till bättre arbetsmiljö och trivsel och känsla av delaktighet hos eleverna vilket ökat motivationen hos eleverna.

Bättre analys på individnivå

Löpande och tidig kartläggning av elevernas resultat leder till effektivare och mer individuellt anpassad undervisning. Exempelvis gör lärarna under läsåret kontinuerliga betygsprognoser som i sin tur resulterar i att eleverna får utökad undervisning.

Analysstöd till rektor frigör tid för det pedagogiska ledarskapet, såväl på organisations- som individnivå.

Elevhälsa

Förstärkt kuratorsresurs har stabiliserat den sociala miljön på skolan. Elevhälsoteamets arbete har lyft avsevärt när en av kuratorerna kan fokusera på arbetet med de nyanlända eleverna (första samtal med familj, social kartläggning, överlämning till undervisande lärare etc).

Omorganisering av elevhälsoteam till ett gemensamt team för båda skolenheterna F-6 och 7-9 och upprättande och revidering av elevhälsoplan leder till tydligare arbetsgång och effektivare arbete i elevhälsoarbetet. En annan märkbar effekt av elevhälsoplanen är att lärarna nu söker och får fler konsultationer hos enskilda professioner av elevhälsoteamet för att i ett tidigare skede sätta in åtgärder. Det i sin tur skapar mer tid för det förebyggande och främjande arbetet eftersom färre elevärenden kommer till elevhälsoteamet att hantera.

Förstärkt kuratorsresurs, som komplement till befintlig kuratorstjänst bidrar till lugnare arbetsmiljö för lärare och elever och flera elever berättar om höjd skolmotivation. Förutom att kuratorn är ett stöd i skolans förebyggande och hälsofrämjande arbete är hon ett viktigt stöd till såväl lärare som elever. Många elever har behov av psykosocialt stöd för att lyckas bättre med sina studier och kuratorn möter dessa elever i samtal såväl individuellt som i grupp. Kuratorn ger även handledning till lärare för att ge dem större förutsättningar att möta eleverna.

Kollegialt lärande

Det kollegiala lärandet och samtalet mellan matematiklärarna utifrån samtligas deltagande i matematiklyftet leder, tillsammans med utökad timplan, till att fler elever lyckas få betyg i matematik.

Samarbete och samsyn i arbetslagen påverkar resultatet positivt.

Pedagogernas diskussion om resultatet av skolbarometern är framgångsrikt i utvecklingsarbetet kring hur man tar vara på och utvecklar det som är skolans styrkor och förbättringsområden.

Olika insatser till elevers olika behov

Bakgrundsfaktorer och förutsättningar ser olika ut för eleverna på skolorna och i några fall beskriver skolorna några av de elevgrupper som är en extra stor utmaning. Det kan handla om elever som är nyanlända med svåra traumatiska upplevelser i bagaget, elever med hög frånvaro, elever med otillfredsställande social situation eller kriminellt belastade elever som skolan, trots stora insatser, inte fullt ut lyckats med.

Det finns också exempel på framgångsrika insatser. Organisering av alfabetiseringsgrupp för nyanlända elever som har obefintlig eller mycket kort skolbakgrund leder till att undervisningen lättare kan utgå från elevernas kunskapsnivå, elevernas studiemotivation och känsla av trygghet ökar och deras andraspråksutveckling underlättas. Detta syns emellertid inte i betygen eftersom eleverna har så kort skolbakgrund.

Omorganisering av mottagandet av de nyanlända eleverna leder till bättre bemötande från skolan och ökade möjligheter att ge rätt stöd innan placering i vanlig klass. Ämneslärare arbetar i förberedelsegrupper som satts samman utifrån elevers förkunskaper istället för, som tidigare, ålder. Att få sina kunskaper erkända och bedömda genom att nå upp till kunskapskraven i såväl praktisk-estetiska som teoretiska ämnen, även om man inte behärskar det svenska språket, är en viktig bekräftelse på att elevens kunskaper har ett värde. Det leder till ökad motivation för skolarbetet och trivsel för eleven. Många av de nyanlända eleverna lyckas med hjälp av studiehandledningen nå kunskapskraven för betyget E eller högre i flertal ämnen.

Avslutande reflektioner

I UR 3 2012 skrev Stadsledningskontoret att: *”Göteborgs skolor har samma kunskapsuppdrag men utför det i olika miljöer med olika elevgrupper. En utmaning är att få de bästa lärarna och rektorerna att ta itu med de största utmaningarna, och att behålla dem. För att uppnå det kan en åtgärd vara att koppla löneverktyget och lärares och rektorers karriärvägar i Göteborgs stad till den utmaningen”*.

Den 1 juli 2013 infördes reformen med karriärvägar för lärare. Som en vidareutveckling av reformen hur under 2014 möjligheter skapats för att i särskilda områden, som regeringen kallar för utanförskapsområden, förstärka med flera särskilt yrkesskickliga lärare. Detta innebär en möjlighet för huvudmän som inrättar karriärsteg för lärare att ansöka om statsbidrag som täcker lönekostnadsökningen för ytterligare lärare. I Västra Hisingen finns tre av de elva skolorna och de har fram i våras en uttalad strategi för placering av förstälärare i stadsdelen som går i linje med reformen och ambitionen att få fler förstälärare i särskilda områden.

I våras förde Stadsledningskontoret dialog med rektorer och områdeschefer för de elva skolorna vars innehåll delvis presenterades i en rapport i maj. Skolorna var mycket nöjda med de kvantitativa insatsernas effekter i form av bättre studiemiljö och undervisningsförutsättningar. Skolorna fortsätter med förstärkningarna men gjorde också reflektionen att man har kommit till stadiet att de kvantitativa insatserna har nått en mättnadsnivå. Slutsatsen var att mer av samma inte leder till några nämnvärda effekter och att när mättnadsnivå uppnås för de kvantitativa insatserna, förflyttas fokuset till att mer handla om det kvalitativa utvecklingsarbetet.

Slutsatserna från i våras gäller fortfarande liksom skolornas stora utmaning att genomföra det mer krävande utvecklings- och förändringsarbetet. Detta ställer höga krav på den professionella förmågan men också på viljan hos personalen att förändra och utveckla sitt arbete. Strategin att skaffa och behålla de bästa lärarna och rektorerna samt få dem att ta itu med de största utmaningarna genom att koppla löneverktyget till lärares och rektorers karriärvägar, gäller också fortfarande. Den strategin får nu också draghjälp genom reformen med karriärvägar för lärare.

Löneverktyget är bara *ett* sätt att rekrytera och behålla rektorer och lärare. Den kultur och arbetsmiljö som en skola har, är inte bara viktig för elevers motivation och lärande, den är också avgörande för personalens engagemang, lärande och trivsel. Varje skolas målsättning bör vara att skapa en organisation där lärarna får goda möjligheter att vara delaktiga och deltagande i ett ständigt pågående lärande tillsammans i kollegiet. De elva skolorna tar upp det kollegiala lärandet som en viktig framgångsfaktor och skolornas

rektorer träffas också med jämna mellanrum för att utbyta erfarenheter och bygga upp ett gemensamt lärande. En dynamisk inre lärande organisation tillsammans med erfarenhetsutbyten och jämförelser med andra skolor är en framgångsrik modell för hur skolor utvecklar både kunskap och motivation hos lärare och rektorer.

Uppbyggnad av systematik och kultur i syfte att skapa en lärande organisation är en ständigt pågående och föränderlig process. Det finns emellertid extra känsliga perioder när uppbyggnaden riskerar att stanna upp eller ta steg bakåt. En sådan känslig period kan vara när en nyckelperson slutar eller när förutsättningar drastiskt förändras. Under perioden som de elva skolorna har tilldelats pengar har ett par rektorer valt att avsluta sina uppdrag och Stadsledningskontoret vill betona behovet av kontinuitet för skolorna, både för nyckelpersoners kvarvarande samt möjligheterna att genomföra sitt uppdrag.

Det är gott om goda exempel från de elva skolorna som lämpar sig väl för kunskapsspridning till hela Göteborg. Stadsledningskontoret vill allra särskilt lyfta fram framgångarna med språkutvecklande arbetssätt och det fokus på närvaroarbete de elva skolorna har haft under perioden. Närvaroarbetet genomförs och kan genomföras på olika sätt men det viktigaste budskapet är vikten av skolans förhållningssätt; vi tolererar inte frånvaro. Effekterna av ökad närvaro är uppenbart positiva i form av bättre utbildningssituationer och bördigare skolkultur.

Stadsledningskontoret

Rickard Callenmyr
Planeringsledare

Stig Santa
Avdelningschef